

Türkiye'de Ticari Arabuluculuk ve Uyuşmazlık Çözümü

Uyuşmazlık Çözümü

Müzakereler neden başarısızlıkla sonuçlanır?

- Taraflar ve danışmalar arasındaki ilişki
  - Güven eksikliği
  - Kişisel problemler
  - İletişimde tıkanma
- Zayıf müzakere becerileri
- Gerçekçilik yoksunluğu
- Rol yapma
- Koşullar üzerinde anlaşamama

Farklı bir yaklaşım...

- İletişimi kolaylaştırır.
- Tarafları soruna odaklar.
- Duygusal engelleri aşar.
- Tarafların birbirlerini anlamalarına yardımcı olur.
- Tarafların, kendi vakalarını gerçekçi bir şekilde gözden geçirmelerine yardımcı olur.
- Keşfedilecek yeni yollar açar.
- Çıkmazların üstesinden gelir.

Tatmin edici çözüme ulaşma...

... 3 aşamalıdır:

- Prosedür odaklı
- Duygusal ya da psikolojik
- Sonuç bağlamında kapsayıcı

Arabuluculuk bu anlamda tatmin sağlayan tek uyuşmazlık çözüm yoludur.

Alternatif Uyuşmazlık Çözümü (AUÇ) & Arabuluculuk

AUÇ nedir?

- Dava sürecine alternatif olarak üçüncü tarafsız bir kişinin arabuluculuğuna dayanan her türlü süreç
- Uyuşmazlık çözümü süreçleri pek çok toplumda yüzyıllarca enformel anlamda kullanılmıştır- son dönemde çağdaş hukuk sistemlerince resmileştirildiğine şahit olunmaktadır
- Dava ve tahkime ek olarak ve alternatif olarak başvurulabilir

Arabuluculuk nedir?

Arabuluculuk çözümün koşullarına ilişkin **nihai kontrol**ün taraflara ait olduğu, bir uyuşmazlık veya anlaşmazlığın **müzakere edilerek mutabakatla** çözülmesine yönelik olarak, **yansız** bir kişinin taraflara **aktif biçimde yardım ettiği**, **gizlilik** esasıyla yürütülen **esnek** bir süreçtir.

Arabulucunun Rolü

- Süreci yapılandırır ve yönlendirir
- Taraflar arası iletişimi sağlar
- Yanlış anlaşılmaları ve algı farklılıklarını giderir
- Sürece güveni tesis eder

Dava ile Arabuluculuk Karşılaştırması

Dava

- Yargılayıcı
- Zorunlu
- Bağlayıcı sonuç
- Kurallar
- Haklar
- Geçmişe dönük
- Avukat merkezli
- Ya hep ya hiç
- Yıllar sürer

Arabuluculuk

- Rızaya dayalı
- Gönüllü
- Mutabakata dayalı sonuç
- Esnek
- Çıkarlar
- Şimdi/gelecek odaklı
- Müvekkil merkezli
- Seçenekler yelpazesi
- Haftalar sürer

Arabuluculuk – müvekkile faydaları

Arabuluculuk müvekilleri:

- Zaman
- Para
- İtibar
- Stres
- İlişkiler

KAZANIR

... ve:

- Seçenek
- Kontrol
- Kesinlik
- Gizlilik
- Yaratıcılık
- Sonuç

ELDE EDER

Neden arabuluculuk?

- İş hayatı perspektifinden bakıldığında, arabuluculuk bir risk yönetimi aracıdır: :
  - Yasal konum/ dava riskleri
  - Dava maliyeti
  - Ticari itibar
  - Kişisel zorluklar
  - Zaman yönetimi
  - Saygınlık riskleri
  - Uygun maliyetler

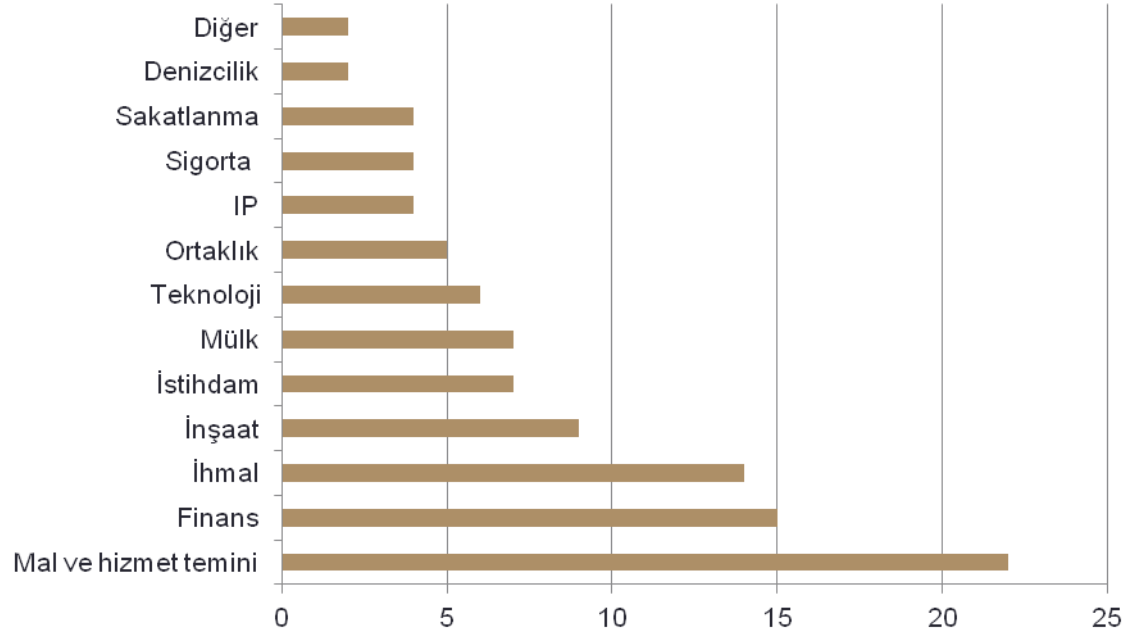
Neden arabuluculuk ?

- Ortalama bir arabuluculuk oturumu bir günden biraz fazla sürer
- Bütün arabuluculuk süreci birkaç gün içerisinde tamamlanabilir
- Süreçlerin % 75-80'i aynı gün içerisinde sonuçlanır
- ... geri kalan %10-15'i sadece birkaç gün alır.

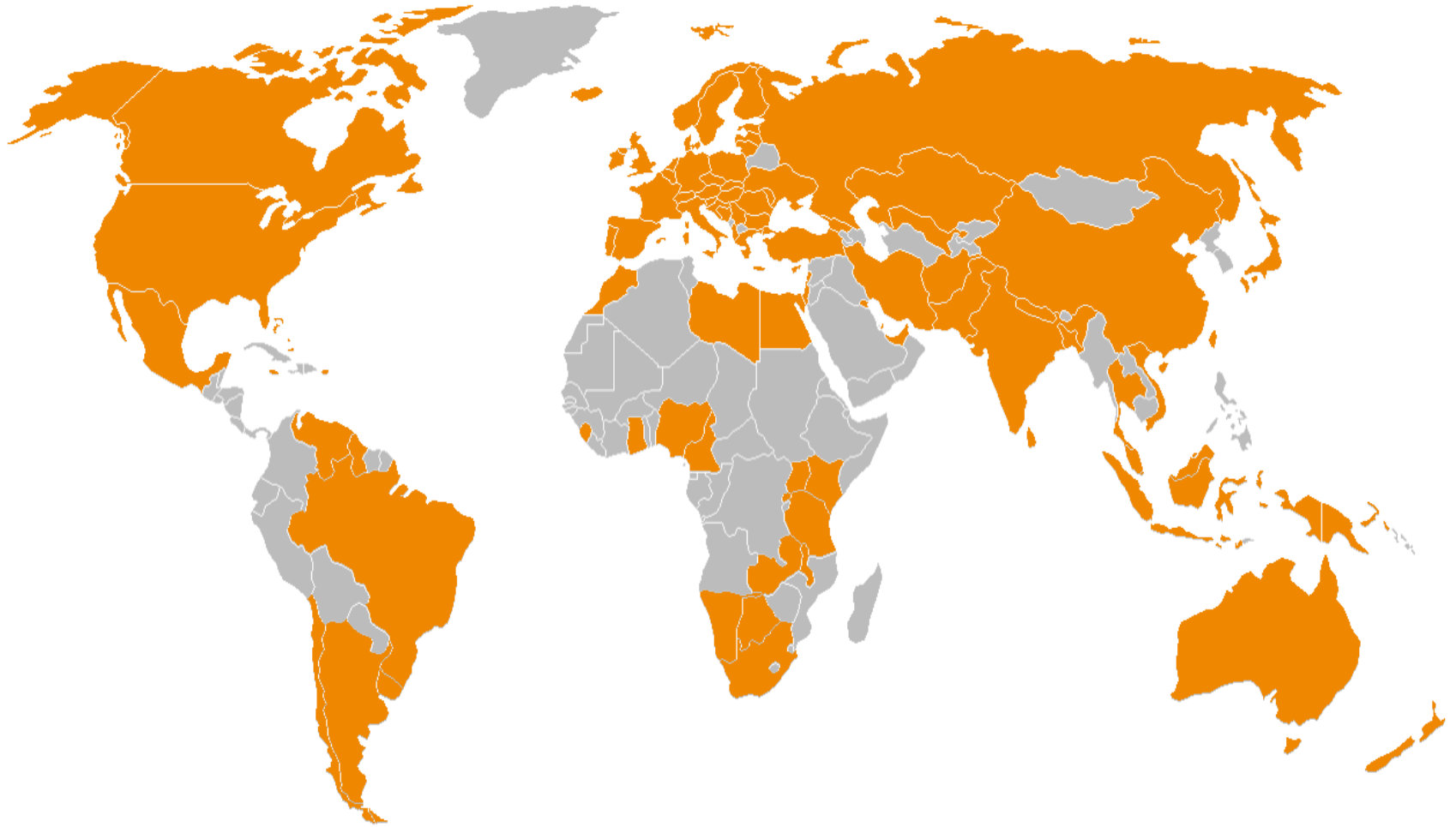
Neden arabuluculuk ?

- Taraflara sonuca yönelik yapıcı bir alternatif sunar
- Süreç enformeldir ve teknik detaylardan arınmıştır
- Taraflar vakanın kontrolünü ele geçirebilir
- Süreç karşılıklı menfaatler yaratabilir
- Mahkeme sürecinin aksine, sonuçlar müzakere edilebilir
- Ticari ilişkiler korunarak, gelecekte de faydalanılabilir

Vaka Türleri (İngiltere Verisi)

Dünyada Arabuluculuk

Hangi vakalar uygundur?

- Tehlike teşkil eden
- Tıkanan direkt müzakereler
- Çabuk/ucuz çözümler gerektiren
- Görece mahrem yürütülmesi gereken süreçler
- Prestij sorunlarını içeren
- Taraflarla devam eden ilişkiler içerisinde olan süreçler
- Davanın son çare olduğu süreçler

Uygunsuzluk İndikatörleri

- Hukuki emsal ihtiyacı duyulan
- Karar zorunluluğu olan
- Kamu politikalarını içeren
- Müzakerelerin tatmin edici şekilde ilerlediği
- Anlaşmada gerçek çıkarı olmayan (ör; gerçekte uzlaşmanın ilerleme olasılığı olmayan)
- Ekstra bilgi, bilirkişi ya da uzman raporu gerektiren

Arabuluculuk yolu ile uzlaşmanın desteklenmesi

- Yerleşik usüllerin/yasal çerçevenin olmadığı bağlamlarda kontratlar şeklinde teşvik edilebilir.
- Yasal çerçevenin mevcut olduğu yerde, anlaşma, mahkemede arz edilen rıza ile cisimleştirilir ve bu yolla teşvik edilir.
- Mahkemeler, anlaşma şartlarının makullüğüne ilişkin sorgulama yapmayacaktır, ancak hukuki olmayan şartlara da teşvik etmeyecektir.

Arabuluculuk ne deęildir?

- Talep etme hakkından feragat etme
- Mahkemede bir gün geçirmeye engel
- Profesyonellerin her zaman yaptığı bir Őey
- BaŐarısız olursa para ve zaman israfı
- Güçsüzlük göstergesi ya da rengini belli etme
- Rehberlik